

EBA/GL/2017/03

11/07/2017

Konačne smjernice

o stopi konverzije duga u vlasnički kapital pri primjeni bail-in instrumenta

1. Obveze usklađivanja i izvješćivanja

Status ovih smjernica

1. Ovaj dokument sadrži smjernice izdane na temelju članka 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010¹. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela i financijske institucije moraju ulagati napore da se usklade s ovim smjernicama.
2. Smjernice iznose EBA-ino stajalište o odgovarajućim nadzornim praksama unutar Europskog sustava financijskog nadzora ili o tome kako bi se pravo Unije trebalo primjenjivati u određenom području. Nadležna tijela određena člankom 4. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010 na koja se smjernice primjenjuju trebala bi se s njima uskladiti tako da ih na odgovarajući način uključe u svoje prakse (npr. izmjenama svojeg pravnog okvira ili nadzornih postupaka), uključujući i u slučajevima kada su smjernice prvenstveno upućene institucijama.

Zahtjevi za izvješćivanje

3. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) 1093/2010 nadležna tijela moraju obavijestiti EBA-u o tome jesu li usklađena ili se namjeravaju uskladiti s ovim smjernicama, odnosno o razlozima neusklađenosti do 11/09/2017. U slučaju izostanka takve obavijesti unutar ovog roka EBA će smatrati da nadležna tijela nisu usklađena. Obavijesti se dostavljaju slanjem ispunjenog obrasca koji se nalazi na internetskoj stranici EBA-e na adresu compliance@eba.europa.eu s uputom „EBA/GL/2017/03”. Obavijesti bi trebale slati osobe s odgovarajućom nadležnošću za izvješćivanje o usklađenosti u ime svojih nadležnih tijela. Svaka se promjena statusa usklađenosti također mora prijaviti EBA-i.
4. Obavijesti će biti objavljene na EBA-inoj internetskoj stranici u skladu s člankom 16. stavkom 3.

¹ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ, (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

Glava I. – Predmet, područje primjene i definicije

1. Predmet

- 1.1. Ove smjernice, koje su sastavljene na temelju članka 50. stavka 4. Direktive 2014/59/EU (BRRD) odnose se na određivanje stopa konverzije duga u vlasnički kapital pri primjeni bail-in instrumenta. Također se odnose na konverziju relevantnih instrumenata kapitala u trenutku insolventnosti jer je sukladno članku 60. stavku 3. točki (d) usklađenost s člankom 50., uključujući smjernice EBA-e, uvjet za konverziju relevantnih instrumenata kapitala.
- 1.2. Člankom 50. stavkom 1. određeno je da sanacijska tijela, pri primjeni bail-in instrumenata, mogu primijeniti različite stope konverzije na različite kategorije instrumenata kapitala i obveza. Ako tako postupi, moraju to učiniti u skladu s: (i) načelom da stopa konverzije predstavlja odgovarajuću naknadu pogođenom vjerovniku za svaki gubitak koji je nastao zbog otpisa i konverzije (članak 50. stavak 2.); i (ii) načelom da su stope konverzije koje se primjenjuju na obveze s pravom prednosti na temelju primjenjiva insolventnog prava više od stope konverzije koja se primjenjuje na podređene obveze (članak 50. stavak 3.).
- 1.3. Člankom 50. stavkom 4. zahtijeva se da se u ovim smjernicama posebice navede kako pogođeni vjerovnici mogu na prikladan način dobiti naknadu štete primjenom stope konverzije i koje su to relativne stope konverzije koje bi mogle biti prikladne za odražavanje prednosti nadređenih obveza u skladu s mjerodavnim insolventnim pravom.
- 1.4. BRRD ne obvezuje sanacijska tijela na uspostavu diferencijalnih stopa konverzije i ona mogu odlučiti, prilikom primjene bail-in instrumenta ili ovlasti za otpis ili konverziju instrumenata kapitala, provesti konverziju svakog instrumenta ili obveze u vlasnički kapital po istoj stopi pod uvjetom da se time postižu ciljevi sanacije i da se poštuje redoslijed otpisa i konverzije iz članka 48., načela sanacije iz članka 34., pravo na vlasništvo zajamčeno Poveljom Europske unije o temeljnim pravima i, u slučaju primjene bail-in instrumenta, zaštitnu mjeru ugrađenu u članak 75., prema kojoj nijedan vjerovnik ne smije biti doveden u nepovoljniji položaj. Ove smjernice primjenjuju se na određivanje stopa konverzije uzimajući te čimbenike u obzir.
- 1.5. Ovim smjernicama predviđeno je određivanje diferencijalnih stopa konverzije za kategorije instrumenata koje se razlikuju po rangiranju u odgovarajućim nacionalnim hijerarhijama vjerovnika u slučaju insolventnosti zbog zakonskih ili ugovornih razloga. Smjernicama nije predviđeno određivanje diferencijalnih stopa konverzije za kategorije instrumenata koje se razlikuju, na primjer, po svom regulatornom ili računovodstvenom tretmanu, ali ne i po svom rangiranju u relevantnim nacionalnim hijerarhijama vjerovnika u slučaju insolventnosti.

2. Područje i stupanj primjene

- 1.6. Ove smjernice upućene su sanacijskim tijelima ako pružaju naknadu vjerovnicima uz diferencijalne stope konverzije prilikom primjene bail-in instrumenta na instituciju, subjekt naveden u točki (b), (c) ili (d) članka 1. BRRD-a ili na potraživanja ili dužničke instrumente koji se prenose na prijelaznu instituciju ili na temelju instrumenta prodaje poslovanja ili instrumenta odvajanja imovine i koriste mogućnost uspostave diferencijalnih stopa konverzije. Također su relevantne za sanacijska tijela kada primjenjuju ovlasti otpisa ili konverzije relevantnih instrumenata kapitala u trenutku insolventnosti. To se temelji na odredbama članka 60. stavka 3. točke (d), sukladno kojim je određeno da takvi instrumenti mogu biti konvertirani tek kada je stopa konverzije koja određuje broj instrumenata redovnog osnovnog kapitala koji su osigurani za svaki relevantni instrument kapitala u skladu s načelima navedenima u članku 50. i ovim smjernicama.

Glava II. – Smjernice o stopi konverzije duga u vlasnički kapital

Vodeća načela

- 1.7. Vodeća načela navedena u nastavku izravno se odnose na zahtjeve BRRD-a i ne proširuju sanacijska načela ili zaštitne mjere navedene u toj direktivi. Njihov je cilj pojasniti kako sanacijska tijela mogu osigurati, uzimajući u obzir ta načela i zaštitne mjere, da vjerovnici mogu na prikladan način dobiti naknadu štete diferencijalnom stopom konverzije.
- 1.8. **Vodeće načelo 1: nijedan vjerovnik ne smije biti doveden u nepovoljniji položaj.** Kada određuju stope konverzije, sanacijska tijela trebali bi nastojati osigurati da se ni za jednog vjerovnika ili dioničara ne predviđa tretman koji je nepovoljniji u odnosu na tretman koji bi imao da je društvo pokrenulo nacionalni postupak u slučaju insolventnosti u trenutku u kojemu se donosi odluka o pokretanju sanacije. Trebala bi temeljiti svoju procjenu predviđenog stvarnog tretmana na vrednovanju izvršenom na temelju članka 36. stavka 4. točaka od (b) do (g) BRRD-a. Trebala bi temeljiti svoju ocjenu predviđenog tretmana u slučaju insolventnosti na procjeni tretmana koji bi svaka kategorija dioničara i vjerovnika očekivala kada bi društvo bilo likvidirano u redovnom postupku u slučaju insolventnosti, sukladno zahtjevima članka 36. stavka 8. BRRD-a.
- 1.9. Pri određivanju stopa konverzije kada se koristi bail-in instrument ili ovlast otpisa ili konverzije relevantnih instrumenata kapitala, sanacijska tijela također bi trebala ocijeniti je li posvećena prikladna pažnja pravu na vlasništvo zajamčenim Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.
- 1.10. **Vodeće načelo 2: hijerarhija vjerovnika.** Pod uvjetom ostvarivanja vodećeg načela 1, sanacijsko tijelo trebalo bi odrediti diferencijalne stope konverzije samo kako bi postiglo ciljeve sanacije ili poštivalo druga načela navedena u članku 34. BRRD-a. Posebno, pri određivanju stopa konverzije, sanacijska tijela trebala bi nastojati osigurati da:

- a. dioničari institucije u sanaciji snose prve gubitke;
 - b. vjerovnici institucije u sanaciji snose gubitke nakon dioničara u skladu s redoslijedom prvenstva njihovih tražbina u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti osim ako je izričito navedeno drukčije u BRRD-u; i
 - c. prema vjerovnicima iste kategorije postupka se jednako.
- 1.11. Pri određivanju stopa konverzije kada primjenjuju ovlast otpisa ili konverzije relevantnih instrumenata kapitala predviđene člankom 59. BRRD-a, tijela bi također trebala osigurati da dioničari snose prvi gubitak, vjerovnici snose gubitke u skladu s redoslijedom prvenstva njihovih tražbina u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti i da se prema vjerovnicima iste kategorije postupka jednako, osim ako bi to bilo nespojivo s potrebom poštivanja prava na vlasništvo zajamčenim Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.
- 1.12. Smjernice o tome kako bi sanacijska tijela trebala primijeniti ova vodeća načela navedene su u nastavku.

Vrednovanje

- 1.13. Prije primjene bail-in instrumenta ili ovlasti otpisa ili konverzije relevantnih instrumenata kapitala u trenutku insolventnosti provodi se vrednovanje imovine i obveza institucije u skladu s člankom 36. stavkom 4. točkama od (b) do (g) BRRD-a. To mora uključivati pošteno, oprezno i realistično vrednovanje imovine i obveza društva.
- 1.14. Vrednovanje treba pružiti informacije za donošenje brojnih odluka sanacijskog tijela uključujući onu o mjeri u kojoj se poduzima poništenje ili razvodnjavanje dionica ili drugih vlasničkih instrumenata te iznosa gubitaka koji se treba utvrditi u trenutku sanacije. Vrednovanje bi trebalo uključiti procjenu vrijednosti vlasničkog kapitala nakon konverzije – novih dionica prenesenih ili izdanih kao naknada imateljima konvertiranih instrumenata.
- 1.15. Člankom 36. stavkom 8. BRRD-a također se zahtijeva da to vrednovanje uključi procjenu tretmana za koji bi se očekivalo da će ga imati svaka kategorija dioničara i vjerovnika kada bi društvo bilo likvidirano u redovnom postupku u slučaju insolventnosti. Također se mora provesti neovisno *ex post* vrednovanje sukladno članku 74. stavku 2. kako bi se odredilo je li stvarni tretman dioničara i vjerovnika uslijed primjene bail-in instrumenta bio nepovoljniji od onoga koji bi imali da je društvo započelo redovni postupak u slučaju insolventnosti (*ex post* vrednovanje).

Primjena vodećeg načela 1: osiguravanje da nijedan vjerovnik ili dioničar nije doveden u nepovoljniji položaj nego u slučaju insolventnosti

- 1.16. **Prilikom primjene bail-in instrumenta tijela bi trebala odrediti stope konverzije tako da za svakog dioničara ili vjerovnika očekivana vrijednost njihovih ukupnih tražbina i tražbina iz vlasničkog kapitala nakon primjene sanacijskih ovlasti, sukladno vrednovanju**

provedenom na temelju članka 36. stavka 4. točaka od (b) do (g) BRRD-a, bude jednaka ili veća od očekivane vrijednosti koju bi realizirali da je nad tom institucijom proveden redovni postupak u slučaju insolventnosti prema procjeni izrađenoj na temelju članka 36. stavka 8. BRRD-a.

- 1.17. **Ovlasti otpisa i konverzije navedene u članku 59. BRRD-a mogu se primijeniti samostalno, a ne zajedno s primjenom bail-in ili nekog drugog sanacijskog instrumenta. U tom slučaju, ako tijela odluče primijeniti diferencijalne stope konverzije, trebala bi odrediti stope konverzije tako da za svakog dioničara ili vjerovnika predviđeno stvarno postupanje prema njima (određeno prema vrijednosti njihovih ukupnih tražbina duga i tražbina iz vlasničkog kapitala nakon primjene sanacijskih ovlasti, sukladno vrednovanju provedenom na temelju članka 36. stavka 4. točaka od (b) do (g) BRRD-a) bude jednako ili veće od očekivane vrijednosti koju bi ostvarili da je nad tom institucijom proveden redovni postupak u slučaju insolventnosti, prema procjeni izrađenoj temeljem članka 36. stavka 8. BRRD-a, u opsegu koji je nužan kako bi se zaštitila temeljna prava vlasništva.**
- 1.18. Kada se tražbine vjerovnika u cijelosti otpisuju, njihove tražbine više nemaju nikakvu vrijednost. Kada se obveza ili drugi instrument konvertira u vlasnički kapital, vrijednost tražbine iz vlasničkog kapitala može biti veća, manja ili jednaka vrijednosti koju je imala izvorna, konvertirana tražbina. Vrijednost ove tražbine iz vlasničkog kapitala mora činiti dio procjene stvarnog postupanja prema vjerovniku.
- 1.19. Kada se očekuje da će ukupna procijenjena vrijednost vlasničkog kapitala koji su primili pogođeni vjerovnici nakon otpisa i konverzije biti veća od ukupnog iznosa tražbina koje su otpisane ili konvertirane u vlasnički kapital, vodeće načelo 1 može biti zadovoljeno bez primjene diferencijalnih stopa konverzije.
- 1.20. Kada je ukupna očekivana vrijednost vlasničkog kapitala koji su primili pogođeni vjerovnici nakon otpisa i konverzije manja od ukupnog iznosa tražbina koje su otpisane ili konvertirane u vlasnički kapital, mogu biti nužne diferencijalne stope konverzije.
- 1.21. Kada je potrebno odrediti diferencijalne stope konverzije kako bi se spriječilo da vjerovnici budu dovedeni u nepovoljniji položaj od onoga u kojemu bi bili u slučaju insolventnosti ili radi zaštite temeljnih vlasničkih prava ili drugih ciljeva sanacije, trebalo bi odrediti diferencijalne stope kako bi se isključila mogućnost da će nadređeni vjerovnici biti dovedeni u nepovoljniji položaj od onoga u kojemu bi bili u slučaju insolventnosti ili kako bi se zaštitila temeljna vlasnička prava. Sanacijska tijela ne bi smjela određivati diferencijalne stope konverzije kojima se prenosi više vrijednosti nadređenim vjerovnicima nego što je potrebno radi zadovoljavanja vodećeg načela 2, kako bi se spriječilo da nadređeni vjerovnici budu dovedeni u nepovoljniji položaj nego u slučaju insolventnosti ili radi zaštite temeljnih vlasničkih prava ili drugih ciljeva sanacije.

- 1.22. Za svakog vjerovnika čija je tražbina u cijelosti konvertirana u vlasnički kapital, očekivana vrijednost vlasničkog kapitala koji primaju trebala bi stoga biti *barem jednaka* njihovoj očekivanoj naplati u slučaju insolventnosti.
- 1.23. Za svakog vjerovnika čija je tražbina samo djelomično konvertirana u vlasnički kapital, očekivana vrijednost vlasničkog kapitala koji primaju trebala bi stoga biti *barem jednaka* njihovoj očekivanoj naplati u slučaju insolventnosti, umanjenoj za očekivanu vrijednost njihove preostale tražbine.

Primjena vodećeg načela 2: zadovoljavanje ostalih sanacijskih načela iz članka 34.

- 1.24. **Tijela bi trebala odrediti stope konverzije kako bi osigurala, u onoj mjeri u kojoj je to razumno moguće i uz poštivanje mjera zaštite vjerovnika i temeljnih vlasničkih prava, puno poštivanje hijerarhije vjerovnika. To znači da ako se očekuje da određena kategorija vjerovnika snosi gubitak – to jest ako ukupna vrijednost preostalih tražbina i tražbina iz vlasničkog kapitala nakon primjene sanacijskih ovlasti, sukladno vrednovanju izvršenom na temelju članka 36. stavka 4. točaka od (b) do (g) BRRD-a, iznosi manje od vrijednosti tražbina te kategorije prije sanacije – sanacijsko tijelo treba odrediti stopu konverzije koja je jednaka ili blizu nule za sve podređene kategorije obveza i instrumenata.**
- 1.25. To znači da će dioničari snositi prvi gubitak. Sva vrijednost očuvana sanacijom dodijelit će se prvo tražbinama nadređenih i podređenih vjerovnika. Cilj je diferencijalnih stopa konverzije osigurati da vjerovnici snose gubitke nakon dioničara u skladu s redoslijedom prvenstva njihovih tražbina u slučaju insolventnosti. Ipak, mogu se odrediti stope konverzije koje omogućavaju izvornim dioničarima (i dioničarima čije su tražbine rezultat konverzije relevantnih instrumenata kapitala u trenutku insolventnosti) zadržavanje nekih tražbina pozitivne vrijednosti ili podjelu vlasničkog kapitala u određenom omjeru između dvije ili više kategorija vjerovnika. Dioničari bi mogli zadržati određenu pozitivnu vrijednost kada nema potrebe za otpisom nijednog vjerovnika, tj. kada bail-in zahtijeva samo konverziju.
- 1.26. Vlasnički kapital mogu u određenom omjeru dijeliti dvije ili više kategorija vjerovnika kada je jedna kategorija vjerovnika u potpunosti konvertirana u vlasnički kapital, no i dalje je potrebna konverzija i kada djelomična ili puna konverzija kategorije nadređenih vjerovnika nije stvorila gubitak (tj. nadređeni vjerovnici dobivaju ukupnu vrijednost tražbina i tražbina iz vlasničkog kapitala koja je barem jednaka vrijednosti njihove izvorne tražbine).

Završne odredbe

- 1.27. **Sanacijska tijela trebala bi primijeniti diferencijalne stope konverzije samo kada je to nužno za zadovoljavanje prethodno navedenih vodećih načela.** Ako ne postoji značajna zabrinutost u pogledu očuvanja mjera zaštite vjerovnika ili temeljnih prava vlasništva, a sanacijska tijela uvjereni su da bi primjena istih stopa konverzije bila u skladu s načelima iz članka 34. i da bi se time postigli ciljevi sanacije, ne bi trebala postojati nikakva potreba za diferencijalnim stopama konverzije.

1.28. **Ako se primjenjuju diferencijalne stope konverzije, tijela bi trebala odrediti stope konverzije tako da budu razumno sigurna da se podređeni vjerovnici ili dioničari ne dovode u nepovoljniji položaj nego što bi bili u slučaju insolventnosti (u slučaju bail-ina) i da su njihova temeljna vlasnička prava zaštićena.** To znači da stope konverzije za nadređene vjerovnike ne bi trebale biti nerazmjerno visoke. Nerazmjerna korist nastala bi ako bi se očekivalo da ti vjerovnici imaju tražbine značajno veće vrijednosti prema procjeni izrađenoj temeljem članka 36. stavka 8. BRRD-a.

Glava III. – Završne odredbe i primjena

Relevantna sanacijska tijela trebala bi primijeniti ove smjernice u nacionalnim sanacijskim praksama u roku od 6 mjeseci nakon objave.